

Seemnekasvataja praktilised nõuanded

Eva Tuusis

MES-i taimekasvatuse konsulent

Sänna Põllumees OÜ agronoom

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Sänna Põllumees

- 19 hooaega
- tänaseks 1000+ ha külvipinda
- teravili, raps
- 1/3 teraviljast seemnekasvatust
- alaliselt 4 töötajat
- Antsla, Rõuge ja Valga vald

Meie seemnekasvatuse kogemus

- ▶ Seemnekasvatajad alates 2013. aastast
- ▶ Selle ajaga toodetud 4276,8 t seemet (ca 158 partiid, suvioder, suvinisu, hernes, uba)
- ▶ Esimesed talinisu seemnepõllud on külvatud

Millest alustada?!

- ▶ Tee selgeks, mida Sa paljundada soovid, saad, oskad...
- ▶ Kas Sa soovid kasvatada ainult endale sertifitseeritud seemet või soovid müüja?
- ▶ Mis investeeringuid Sa vajad, et hakata seemet tootma ja sellest tulenevalt arvuta, kas see on Sinu ettevõttes mõttekas.
- ▶ Tee selgeks etapid, mis tuleb läbida ja kas terve selle tootmistsükli jooksul suudad tagada seemne puhtuse. Mis on kitsaskohad? Kas need on lahendatavad? – TOOTMISSKEEM
- ▶ Tööd kasvuperioodil. Oluline on, et taim ei lamanduks. Probleemsed umbrohud!
- ▶ Lõikus – seemnepõldudel on oluline õigeaegne lõikus!
- ▶ Kuivatus – seemne kuivatus toimub nagu toiduvilja kuivatus!
- ▶ Ladustamine – kuidas suudad ladustada seemne ja puhituna peab olema selleks eraldi ladu

Külvist külvini... I

- Kui kultuur on valitud. Siis vastavalt seemnepõldudele esitatavatele nõuetele pane paika **külvikord!**
- **Probleemsed kultuurid** külvikorras: talioder, talirukis
- Milline on Sinu seemnepõldude **agrotehnoloogia**.

Külvist külvini... II

- ▶ Ära alahinda puhtimist ja taimekaitset

Külvist külvini... III

- ▶ Probleemsed umbrohud, kõrrelised eelviljad, vale agrotehnoloogia

Külvist külvini... IV

- Erineva kasvuajaga kultuurid. Millised riskid kaasnevad?

Külvist külvini... V

- ▶ Lõikusaeg: oluline on **õigeaegne** lõikus
- ▶ Ennem seemnepõldu liikumist puhasta **kõik** masinad ja kuivati!
- ▶ Esimesed põlluringid sööda- või toiduviljaks
- ▶ Kasuta kuivatis mehaanilist puhastust!

Külvist külvini... VI – seemnepartiide puhastamine ja sertifitseerimine

- Kas Sul on olemas vajalikud seadmed puhastamiseks
- Kuidas ja kus hoiustad seemet?

Külvist külvini... VII – seemnepartiide sertifitseerimine

- Kas hakkad ise proove võtma või tellid teenusena sisse
- Seemnete puhkeaeg!!!

Külvist külvini... VIII

- Kvaliteetne puhtimine
- Kus ladustada puhitud seeme
- Kas kasutada puhtimisteenust, kuidas siis tagada puhtus ja kvaliteet?

MINU EBAÕNNESTUMISED

- ▶ Agrotehnoloogia alahindamine – eelkultuur muutub umbrohuks põllul ja tunnustamine ei ole võimalik
- ▶ Sordi mittetundmine – nt varajased odrad on jahukasteõrnad, pähikule jõudes tera jääb kõlujaks ja idanevus langeb
- ▶ Tuulekaer – 100 % põldudel, ei ole võimalik teha valikuliselt!
- ▶ Õigeaegne koristus – suvinisu läheb peas kiiremini kasvama
- ▶ Seemneproovid – ära kiirusta proovidega, seeme vajab puhkeaega
- ▶ Taimekaitse – ära hoia kokku herbitsiidide normidega ja ajasta õigesti!
- ▶ KÜLVIKORD – mõtle mitu korda läbi kas kõik nõuded on täidetud

Kust leiad informatsiooni?

- Põllumajandus- ja toiduamet, Sertifitseeritud seemne tootmine

<https://pta.agri.ee/pollumehele-ja-maomanikule/taimekasvatus/seemned>

- Infoks seemnetootjale põldtunnustamise nõuete kohta, Saku 2021

<https://pta.agri.ee/media/3214/download>

- Seemneliit - Materjalid

<http://www.seemneliit.ee/info/>

Portaal

- ▶ Maaeluministeeriumi kliendiportaal

<https://portaal.agri.ee/epm-portal-ng/esileht.html>

MAAELUMINISTEERIUM

Klient, keda esindan:
SÄNNA PÕLLUMEEES OÜ ▼

Logi välja

Minu teenused

Minu kirjad

Minu andmed

Ettekirjutused

Minu koondvaade

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Maaparandus

Mahe toit ja sööt

Mahepõllumajandus

Seemned

Sööt

Taimekaitse

Taimetervis

Toit

Väetised

Väljaveosertifikaadid

Veterinaararst

Minu koondvaade - SÄNNA PÕLLUMEEES OÜ

TEENUSED, MIDA KASUTAN

Seemne sertifitseerimine - proovivõtmine ja etikettide taotlus

VAJAB TÄIENDAMIST

Sertifitseeritud seemne ümberpakendamise taotlus

Järelevalve protokollid

Seemne sertifitseerimine - põldtunnustamine (v.a seemnekartuli põllud)

TELLI UUSI TEENUSEID

Vajalikud tegevusload ettevõttele

- ▶ **Põldtunnustaja** – ettevõtte peab omama eraldi tegevusluba, kui oled läbinud ka vastava koolituse ja saanud tunnistuse. Antud teenuse saad sisse osta.
- ▶ **Seemneproovivõtja** - ettevõtte peab omama eraldi tegevusluba, kui oled läbinud ka vastava koolituse ja saanud tunnistuse. Antud teenuse saad sisse osta.
- ▶ **Pakendamine** – annab loa sertifitseeritud seemet pakendada.

Seadusandlus

- Taimede paljundamise ja sordikaitse seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/108122020004?leiaKehtiv#para88>

- Teraviljaseemne kategooriad ning teraviljaseemne tootmise ja turustamise nõuded

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13311406?leiaKehtiv>

- Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13311474?leiaKehtiv>

- Õli- ja kiudtaimede seemne kategooriad ning õli- ja kiudtaimede seemne tootmise ja turustamise nõuded

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13311329?leiaKehtiv>

Mida rõhutada?

- Kuidas on lood probleemsete umbrohtudega (tuulekaer, viljatu kaer, uimastav raihein, põldrõigas, harilik äiakas)?
- Kas suudad tagad ristsaastumise vältimise külvikorra ja agrotehnoloogiaga?
- Seemne teekond lõikusest kuni pakendamiseni – kas suudad tagada puhtuse?
- Milliseid investeeringuid on vaja teha?
- Miks Sa soovid seda teha?

Miks alustada?

- ▶ Väärindamise üks viise
- ▶ Võimalik viis sertifitseeritud seemne KSM nõuete täitmiseks
- ▶ Kvaliteetse seemne kasutamise suurenemine oma põldudel

Aitöh!

Eva Tuusis

5344 9088

evatuusis@gmail.com